

Podlasica.

Črtica. — Spisal Fr. Ks. Steržaj.

Kodranov Matevž in pa Šiškov Lipček, ali pa narobe: Šiškov Lipček in Kodranov Matevžek, to sta vam bila tiča. Da si iskal pod našim zvonom njima par, ne vem, če bi ga bil našel. Kadar je bilo treba iztekniti v grmovju za hišo gnezdo polno lačnokljunih srakoperjev, kadar je bilo treba v potoku s kamenčki lučati sosedove gosi in race — takrat sta bila Kodranov Matevžek pa Šiškov Lipček sama — ali pa vsaj pòleg. In kako pridna sta bila pri malopridnosti! Vse drugače jima je šlo kakor tedaj, kadar je bilo treba v šoli sedeti na trdi klopi in poslušati gospoda učitelja. No, pa Šiškovemu Lipčku se vendar ni zdelo vedno tako pusto v šoli.

Kadar so namreč gospod učitelj pristopili k omari tam pri vratih — tedaj mu je zažarel obraz od veselja. In da bi pokazal to veselje, je navadno dregnil s pestjo Kodranovega Matevžka pod rebra. No saj mu ni zameril — bila sta odsile prijatelja. In ko so učitelj prinesli iz omare lepo zavit oмотek in ga potagoma razvili — hej — tedaj je Kodranov — hotel sem reči: Šiškov Lipček poskočil v klopi, podprl si glavo z rokama in ni trenil z očesom, tako mirno in zvesto je poslušal. Toda to se je dogajalo le redko, komaj dvakrat na teden, da so gospod učitelj razlagali prirodoписje.

Kodranov Matevžek je sicer tudi poslušal — pa s takim veseljem vendar ne. In ker mu ob takih urah celo Lipček ni pomagal nagajati, nagajal je sam — komur je mogel.

Kodranov Lipček — že zopet sem ju zamenjal — Kodranov Matevžek je imel — ne v šoli, ampak zunaj — na glavi klobuku podobno stvar. Ne vem, če bi kje na svetu dobil klobučarja, ki bi na tako priprost način razširil klobuk, kakor ga je Matevžek. Ker je imel precej debelo glavico, delavniški klobuk pa premajhen — tedaj je nekoč izmaknil materi škarje, ko so šivali, in šel z njimi za skedenj. Tu je prijel že precej izdelano pokrivalo — in tebi nič, meni nič, odrezal krajce in pomeril. Stal mu je na glavi kakor vlit lonec. Kar poskočil je, tako je bil vesel uporabne iznajdbe. A mati se menda niso veselili te njegove bistrournosti. Ko je Matevžek nekaj minut kasneje priskakal iz veže, si je brisal debele solze in z rokami oprijemal za hlače, kakor bi hotel preizkusiti, je li so še prašne ali ne. Od tedaj je pa vseeno nosil Matevžek na glavi klobuk, ki je bil bolj podoben loncu kakor pokrivalu.

Šiškov Lipček pa je nekoč stikal gori pod streho med staro šaro in privlekel izmed nje še precej dobro ohranjen dedov klobuk s širokimi, pokloftanimi okrajci. Ves vesel je udaril z njim po skrinji, da bi otresel prah. Pa si ga je nataknil mesto raztrganega slamnika na iznajdljivo glavico.

Četrtek je bil.

Oj, ti blaženi četrtek! Kdo izmed šolarjev se ga ne zveseli? Saj je to dan, ki je popolnoma njihov. Sevé, če ga jim oče ali mati ne vzamejo s tem, da jim naložé kako delo. Sicer je pa to dan, ko se sme otročad ves ljubi dan igrati, ako jim namreč v šoli ne dajo gospod učitelj naloge.

Bilo je torej v četrtek okoli poldevetih dopoldne, ko je stopil Lipček pred hišo in pogledal po vremenu. Na hlačnici se ga je držala slama — saj veste, „kdor dolgo leži, se ga slama drži“; obraz je bil nakremžen na vse prečudne načine. Menda je z levo nogo vstal, ka-li? Z roko si je mencial oči. Videlo se mu je, da mu solnčni žarki ne ugajajo.

Ko je tako stal in premišljal, kako bi „koristno“ uporabil prosti dan, tedaj se je oglasil gori na brežičku nad Kodranovo hišo Matevžek.

„Ho-hoj! Lipček? Ali si že vstal?“

A Lipček je molčal. Ni se mu ljubilo odgovarjati.

No, Matevžka ni ostrašila njegova molčečnost.

„Lipček, pojdi gor! Ti ne veš, kaj sem dobil v grmovju!“

„Kaj?“

„Ugani!“

A Lipčku se še ni zljubilo ugibati. Bil je preveč zaspan. Obrnil se je v kuhinjo pogledat, če so mu pustili mati na ognjišču v lončku kaj žgancev.

ln Matevžek, ki je opazil, da ga z uganko ne privabi, je vnovič zaklical:

„V hrastovem porobku sem dobil podlasico —.“

Šiškov Lipček je že tekel po bregu navzgor. „Kaj si dobil, praviš?“

„Podlasico!“

„Če res? — Najbrže bo kaka poljska miš, in ti misliš, da je podlasica.“

„Saj je tudi!“

„No, kakšna pa je bila?“

„Kakšna? — Vidiš, taka-le. Zleknjeno truplo na kratkih nožicah —“

„No, taka je tudi poljska miš.“

„Zgoraj rjava, spodaj bela — kaj pa to?“

„Hm — vse to skup je še vedno — miš!“

„Pa glavo je v enomer obračala semintja, pokukala pod vsak kamen, skočila na grm, kakor senca švignila zopet doli, postavila se na zadnji nogi, pa se zopet kakor belouška plazila po travi. Naposled je zagledala pri grmu slepca, skočila je nanj in ga v gobčku nesla —“

„Kam?“

„V luknjo.“

„V katero?“ je silil Lipček, ki je bil naenkrat prepričan, da je Matevžek res spazil podlasico.

„V oni parobek tam-le.“

„Ali je še notri?“

„Do sedaj še.“

„Veš kaj?“

„Kaj?“

„Ko bi jo midva prijela?“

„Sem že mislil. Ali kako? Če bi luknjo zamašil z mahtom.“

„Kako jo boš pa prijel? Saj ji potem ne moreš nikjer do živega.“

Matevžek si je pomaknil „lonec“ na glavi nazaj in se zamislil. — A izmislil ni nič.

Lipček, ta Šiškov Lipček — pa je imel bistro glavico.

„Že imam! Pojdiva potihem!“

Počasi sta se pomikala. Le tuintam je škrtnila suha vejica pod nogami.

Hrastov parobek je bil na vrhu precej širok in že nekoliko trhljiv. Skoro ravno na sredi pa je bila izgledana luknjica, ki se je razširila v precej prostorno duplino. Ven pa je držala samo ona luknjica in še ta — ozka.

Ko sta prišla blizu, je šepnil Lipček Matevžku: „Pokrij luknjico s klobukom.“

In Matevžek je urno potlačil klobuk na odprtino.

„Dobro tišči! Jaz grem pa s klobukom po vode.“

Širokih korakov — Martin Krpan izvestno ni tako velikih delal tedaj, ko je šel nad Brdavsca — je tekel Lipček do potoka, ki je tekel na oni strani. Roki sta mu odletavali od telesa, in široko pokrivalo mu je odska-kovalo — morebiti od veselja, morebiti pa tudi, ker je bilo preveliko za bistro Lipčkovno glavico. Ko je pritekel k potoku, je zajel vode. Nič ni puščal klobuk. Že jo je pihal počasi v breg nazaj. (Konec prih.)

Sreča.

Oživela je narava,
Spet smeji se cvet in sad;
Kmetič polja se raduje,
Srce mu je polno nad.

In pastir na paši vriska,
Pesmi poje dan na dan;
Ni mu mar svetá trpljenje,
Ne pozná še dušnih ran.

Tudi ti, otrok predragi,
Poješ zdaj in srečen si;
Toda Bog ve, kaj še pride,
Sreča naša stalna ni.

A. P.

